

Obr. 75. Nedvědice. Státní hrad Pernštejn, sonda S2/2023. Zdiva odkrytá v rámci sondy: k hradbě (s. j. 902) přiložená patka (s. j. 905), níže pak zdiva s. j. 906 a 907. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 75. Nedvědice. Pernštejn Castle, test pit S2/2023. Walls uncovered in the test pit: a foundation (s. u. 905) attached to the wall (s. u. 902), with lower walls s. u. 906 and 907. Photo by Archaia Brno.

kdy se zachovaly opět pouze přibližně dva poslední řádky. Opět můžeme uvažovat, že zdivo souvisí s nějakou hospodářskou budovou v rámci předhradí. Obě konstrukce patrně zanikly někdy v raném novověku a dobu jejich vzniku či jejich rozsah a účel nelze z drobné sondy dovodit. Zajímavý je ovšem jejich vztah k hradbě s. j. 902, kde se zdá, jako by byla touto zdí porušena. Nicméně zda tomu tak opravdu bylo, nelze z drobné sondy rozhodnout. Právě pro nález četných zděných konstrukcí muselo být od dalšího výzkumu v sondě S2 upuštěno.

Literatura

Neuveдено.

Summary

In 2013, two archaeological test pits (Fig. 75) were excavated in the first bailey of Pernštejn Castle (Nedvědice cadastral area, Brno-Country District). These test pits revealed a section of the castle wall that was constructed as early as the mid-16th century. They also uncovered previously unknown early modern, or perhaps even medieval, buildings.

Miroslav Dejmal

Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)

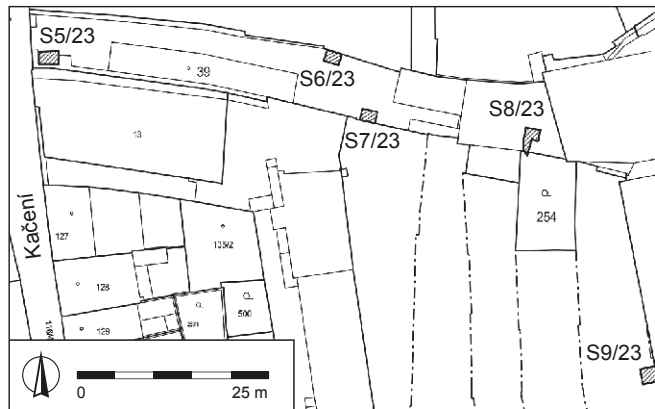
Ul. Denisova, Kačení, parc. č. 39, 455, 456, 459.

Středověk. Město. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84: 49.5964181N, 17.2550233E

Záchraný archeologický výzkum předcházející výstavbě nové budovy Středoevropského fóra Olomouc (dále jen SEFO) Muzea umění Olomouc, byl zahájen 15. března 2023 a přerušen z klimatických důvodů 30. listopadu 2023.

Záchraný archeologický výzkum v proluce v Denisově ulici v Olomouci, kde je plánována stavba SEFO, pokračoval po přerušení v roce 2016 v prostoru parkánu (Zatloukal 2017). Byly zde položeny tři sondy (S 5, S 7 a S 8/23) na vnější stranu hlavní městské hradby (obr. 76), které měly ověřit fyzický stav hradební zdi a její založení. Ve všech případech se podařilo v hloubce kolem tří metrů zjistit základovou spáru hradby. Hradební zeď

Obr. 76. Olomouc, ulice Denisova a Kačení. Umístění dokumentovaných sond. Kresba J. Grégr.

Fig. 76. Olomouc, Denisova and Kačení streets. Location of the test pits. Drawing by J. Grégr.

byla založena zpravidla do hliněné výplně starších objektů. V sondách S 7/23 a S 8/23 se podařilo objevit dvě stavební fáze městské hradby (obr. 77). Starší fázi můžeme zařadit do přemyslovského období (13. století) a mladší fázi do období lucemburského (14. století). Ve starším období se hradba, stavěná na svažitém terénu a jen mělce zahlabená, vyklonila na vnější stranu a s velkou pravděpodobností došlo k jejímu zřícení. Starší zdivo zůstalo zachováno přibližně do výšky jednoho metru a na takto vykloněném zdivu byla založena mladší hradební zeď. Obě fáze se mimo jiné vyznačují použitím odlišné malty.

Dále byla položena sonda S 6/23 na vnitřní stranu parkánové hradby (obr. 76), kde byla patrná zčásti zasypaná střílna v cihlovém zdivu. Tato sonda odhalila celou úzkou štěrbinovou střílnu

Obr. 77. Olomouc, ulice Denisova a Kačení. Dvě stavební fáze městské hradby. Foto R. Zatloukal.

Fig. 77. Olomouc, Denisova and Kačení streets. Two construction phases of the city wall. Photo by R. Zatloukal.

a kamenný ochoz umožňující přístup ke střílnám. Na vnější straně parkánu je dochována situace, kde je do cihlové štěrbinové střílny vložena kamenná klíčová střílna (srov. Razím 2019, 228). I přes dosaženou hloubku tří metrů se nepodařilo zjistit základovou spáru parkánové hradby náležící do lucemburského období (14. století).

Sonda S 9/23 byla vyhloubena na vnější straně hradby oddělující předhradí od města Olomouc (obr. 76). Hradební zeď je zde založena na skalním podloží a základová spára byla zjištěna v hloubce cca 1,5 m od současného povrchu. Po zdokumentování a společné prohlídce se zástupci Muzea umění Olomouc byly ke dni 4. května 2023 sondy opět zasypany a terén uveden do původního stavu.

Na vlastní ploše proluky v Denisově ulici započaly terénní práce 2. května 2023 mechanickým skrýváním navážek na parcelách č. 455 a 456. Velikost plochy je dána omezeným prostorem k výzkumu, kde z bezpečnostních důvodů musejí být hrany zkoumané plochy zesvahovány, aby nedošlo k jejich zřícení. Část plochy je určena na skládku vykopané zeminy, kterou bude terén po skončení prací opět srovnán. Zbývající parcely č. 457, 458 a 459, kde by rovněž měl proběhnout záchranný archeologický výzkum, jsou využívány jako stavební dvůr pro rekonstrukční práce v bývalém kině Central. Po ukončení stavebních prací budou zmíněné parcely předány k provedení záchranného archeologického výzkumu, což se do konce roku 2023 nestalo.

Literatura

Razím, V. 2019: *Středověká opevnění českých měst 3. Katalog Morava a Slezsko*. Praha: Národní památkový ústav.

Zatloukal, R. 2017: Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 58(2), 231–232.

Summary

Five test pits (Fig. 76) were excavated as part of the construction project for a new building of the Olomouc Museum of Art

(Central European Forum Olomouc, SEFO). Four pits (S 5/23, 7–9/23) were positioned on the inner side of the main city wall, where a foundation joint was uncovered. In two of these pits, two construction phases of the fortification wall from the 13th and 14th centuries were identified (Fig. 77). Another pit, S 6/23, was excavated on the inner side of the 14th-century Zwinger wall, revealing a well-preserved embrasure, though the base of the Zwinger wall itself was not found.

Richard Zatloukal

Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)

Ul. Wurmova č. p. 589, parc. č. 24/4.

Středohradištní období (RS3). Město. Sonda. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, inv. č. 116/1-22, 119/1-3.

Lokalizace: WGS-84: 49.5968592N, 17.2614750E

V popisovaném prostoru byla J. Bláhou realizována celá řada archeologických výzkumů, z nichž nejdůležitější proběhl v roce 1999 (Bláha 2000a; 2000b; 2001; 2003) a měl pokračovat i v následujícím roce, ale stavebník terénní práce ukončil. V roce 2014 se stejný investor rozhodl pokračovat ve svém stavebním záměru. V rámci přípravných prací pro projekt „Výbudování skladových prostor“ byl pro stavebníka v roce 2014 (od 24. června do 30. září) proveden archeologický výzkum na ploše parcel č. 24/4, 1822/1 a 1822/2 (Zatloukal 2015). Práce byly opět předčasně ukončeny a po šesti letech (2020) na ně navázal nový projekt „Úprava parcely č. 24/4 na Wurmově ul. č. o. 3 pro potřeby kavárny“, jiného stavebníka. Výzkum v roce 2020 měl za cíl pouze dobrat malou část objektu k. 522 zachyceného v roce 2014, neboť se zde plánovaly úpravy vstupu do stávajícího domu na ulici 1. máje č. o. 34.

Obr. 78. Olomouc, ulice Wurmova. Půdorys objektů k. 513, 514 a 522. Autor J. Grégr.

Fig. 78. Olomouc, Wurmova Street. Floor plan of buildings 513, 514 and 522. Author J. Grégr.